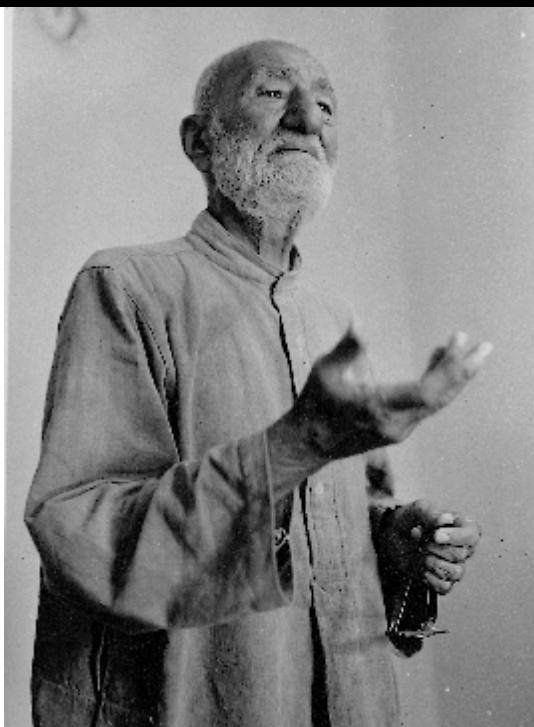

د باچا خان پېغام

د پښتنو په وطن کښې دائمي امن

خان زمان کاکړ

خه ووايم، دا به د فطرت ارتقائي عمل، كه خپله قامي بدبختي او كه د نړيوالي استعمارگري او سيمه ايزې چمچه گيري د اوج پړاو وي چې نن د امن او عدم تشدد د دې ستر علامت او علمبردار ياد د اور او وينې په دائرو كښې بنديوان د لفظونو په جامو كښې نغاړو. مكار او رياكار دښمن مې حېوانيت را په

د فخر افغان باچا خان يوې شتم تلين په داسې وخت كښې نمانځل كېږي چې د لروبر افغان پېغام په خپله خاوره كښې د امن تامين او د پښتنو د قامي سياست چغه د سر د بقاء جنگ د دې په داسې وخت كښې چې لروبر افغان د يو تور دوزخي دور نه تېرېږي، د باچا خان د يادگېرني ارزښت خو چنده زيات د دې مونږ دا ياد يو رسم په توگه هر گز نه كوو بلکې د خپلي او رېږدلي طبقې د دې بې رويه او بې ریا اتل ياد

كښې پلن كړې د دې، مذهبي جنونيت واكمن د دې، د امن او عدم تشدد د استاذو په مقابل كښې قامي انتهاپسند فعال دي، د ټول پښتون او يو مركز په ضد په زړونو او ذهنونو كښې قبيلويت راج كوي او له بولانه تر چتراله يوه بدخونده رويه، كمپروماټز او مصلحت ليدل كيږي خو د دې ټولو ناخوالو او نادودو باوجود د باچا خان تحريك دا د دې نن د

په داسې وخت كښې د خلقو په وړاندې ږدو چې د سيمې ټول فسطائي سياستونه ئې د دنيا مخې ته بريند شوي دي. د خبر او شر ترمنځ د مبارزې په ننيو اخري پړاوونو كښې د باچا خان د عدم تشدد فلسفه د محكومو او محرومو اولسونو د قامي سياست دپاره د ملا د تير حېثيت لري.

اندروني نیمګړتیاوې جنگونو ته لارې پرانزي. ځکه نو د قامي نفسیاتو او ټولنیزو رویو او روایاتو مطالعه د جنگی صورتحال په څېړنه کېنې منطقي مرسته کوي، جذبات په قامي ناکامیو تمامېږي، د اعتدال لار د ژوند لاروي، د عدم تشدد فلسفه په هم دې بنسټ ولاړه ده او ټول مترقي تحریکونه هم په دې لاره خپل سیاستونه مخ په وړاندې بیايي.

د باچا خان د عدم تشدد فکر په ورومېنۍ تجزیه کېنې د اعتدال تبلیغ دے او د پښتنو د ټولنیز ژوند په عکس العمل کېنې د یو توازن سبق دے.

هغه رویې او روایتونه چې د پښتنو ژوند ئې د

خپل مدار او معیار نه بې ځایه کړے و او هر چرته ئې غېر متوازن صورتحال پیدا کړے و. د هغوي په حقله د باچا

د باچا خان د عدم تشدد فکر په ورومېنۍ تجزیه کېنې د اعتدال تبلیغ دے او د پښتنو د ټولنیز ژوند په عکس العمل کېنې د یو توازن سبق دے.

خان د "انجمن اصلاح افغانه" ابتدائي ټکي په حقيقت کېنې د پښتنو د ټولنیز ژوند په حواله د یو تنقیدي اړوچ اظهار دے. د دنیا اولسونو د غېرت ټکے په ژورور معنو کېنې وڅېړلو، په خپله خاوره د امن تامین، معاشي مساوات او علمي و سائنسي ترقي ئې د قامي غېرت بنيادي Factors وگڼل. د پښتون غېرت د تورې او ټوپک سره تړلے د ترېور د مرگ او یاد نورو د مفاداتو د چوکیدارۍ نعم البدل شو. که د روس خبره کوو، که د امریکې او که د نن د طالب او پنجابي، اوله پر به مې په ځان وي بیا مې نورو ته مخ اوږي. نن هم په دې خبره سوچ پکار دے

یویشتمې پېړۍ په تېز سائنسي عصر کېنې د لازمي تجدید او اجتهاد سره مخ په وړاندې روان دے. نن هم دا د ټولې نړۍ د اولسونو د پاره د سوکاله او سوله ایز ژوند، ملي همکارۍ او بېن الانساني مینې او امن یو ستر سمبول گڼلے شي.

د باچا خان د عدم تشدد فلسفه د پښتونولۍ د مثبتو قدرونو Product دے او د منفي قدرونو په حقله د یو تنقیدي اظهار جسارت دے. باچا خان د پښتون کلچر او پښتنو نفسیاتو د سیاق و سباق نه پرته مطالعه کېدے نه شي. د هغه ژبه ساده او اسانه ده خو په زړه پورې نکته دا ده چې د هغه ټولې خبرې

د ژوند په ډگر کېنې د

عملي کېدلو پوره امکان لري. باچا خان د افراط او تفريط نه په بېل تناظر کېنې د فکري جوړښت او سیاسي مبارزې د

یوې داسې لارې نشاندې کوي چې د پښتنو د نفسیاتو سره سمون هم خوري او پښتانه پرې منزل ته د تگ جوگه کېدے هم شي. ځکه چې باچا خان د پښتنو د کلتور یو صحیح ادراک او پوخ شعور لرلو.

باچا خان په پښتنو کېنې د متشددو رجحاناتو عوامل په خپله په پښتنه ټولنه کېنې مطالعه کړل. هر څو که مخصوص بېروني حالات، جغرافیائي او معاشي عوامل په ټولنیزو قامي ذهنونو اثر انداز کېږي خو ولې جنگي نفسیات په خپله د قامونو په اندرون کېنې روزل کېږي او د قامونو خپلې

مطبوعاتو کنبی د پښتنو د جنگي تاريخ تذکرې پېل شوي دي، لري به نه خو په حال کنبی موجود پاتي کېږو. دا نن چې پښتون د کوم تور دوزخي دور نه تېرېږي او د دې نه د نجات دپاره چې د امن او عدم تشدد د استاڅو کومه مبارزه روانه ده، د دې په رد عمل کنبی چې د پښتنو جهادي او قامي انتهاپسند او د اردو اجرتي دانشوران د پښتنو د جنگي تاريخ کومې اوږدې اوږدې قصيدې ليکي دا د چا نظر دے او د چا دپاره دے؟ دښمن غواړي چې د پښتنو کلتور په خپل ځائے جامد وساتي او د دې کلتور قدامت پسند بنيادونه نور هم مضبوط کړي. کله چې د دې جمود او قدامت پسندی د ماتولو دپاره کوم متحرک او مترقي خلق مبارزه پېل کړي، د جمود ښکروړ ئې د خپلې رياستي مشينري په زور د خلقو په سترگو کنبی متنازعه وگرځوي. په پښتنو کنبی ئې دا مسووليت د منبر او محراب مقتدر ته سپارلے دے، د مذهب په حواله د پښتنو روند تقليد او

جذباتي
عقيدت د
قامي مبارزې
په وړاندې تر
ټولو لوئے خنډ
گرځېدلے دے
او هم دا عمل

ورو ورو د پښتنو په ماتې د تمامېدلو په خوا روان ښکاري. د ولي خان په قول "پښتانه بي د مذهب نه په بل څه نه شي وهل کېدے". هر څو که د نړۍ قامونه د پښتني کلتور د مثبتو قدرونو په حقله پوره علم نه لري خو دومره

چې د پښتنو جنگ او مزاحمت د چا په گټه تمام شوے دے؟ صرف جنگونه کول بهادري نه ده بلکه د جنگونو نتايج په خپل حق کنبی راوړل غواړي.

دا خبره د اساسي نوعيت ده چې تر څو په پښتنو کنبی د خود تنقيدی او خود احتسابی رجحان را پېدا نه شي، تر هغې پورې د دې خاورې نه د تشدد خاتمه نه شي کېدے.

د روڼ آندو مسووليت مې بايد دا وپامول شي چې د يويشتمې پېړۍ په دوزخي محاذ ولاړ پښتون په خپلو جنگي کارنامو د غاوره کولو په ځائے بايد د باچا خان د دې نږدې سولئيزې مبارزې د تاريخ سره آشنا کړي. نن چې په اردو مېډيا او د پښتنو په جهادي مطبوعاتو کنبی د پښتنو د غېرت په نوم د کوم جذباتيت خورولو هڅه کېږي، ددې مخنيوے د مترقي مکتب فکر خلق يواځې د عدم تشدد د فلسفې په وضاحت او تشریح سره کولے شي.

ضرورت د دې دے چې د پښتنو په قامي

مسائلو او
قامي سوالونو
دې په پراخ نظر
د نوو رجحاناتو
په تناظر کنبی
په علمي او
سائنسي بنياد

دا خبره د اساسي نوعيت ده چې تر څو په پښتنو کنبی د خود تنقيدی او خود احتسابی رجحان را پېدا نه شي، تر هغې پورې د دې خاورې نه د تشدد خاتمه نه شي کېدے.

غور وشي او د قام نفسيات دې بېرته د اعتدال چوکاټ ته راستانه کړے شي.

دا يوه عامه مشاهده ده چې پښتنو کله هم د امن ضرورت محسوس کړے دے او د امن دپاره مبارزې کولو ته آماده شوي دي، د دښمن په

باچا خان ټول عمر د پښتنو نه د "غل" د توري د لري کولو او د اتل د ټکي د لگولو دپاره مبارزه وکړه. باچا خان به وئيل "زه د پښتنو نه تير لري کوم او نر ورسره لگوم".

د نن د پښتون نرتوب به دا وي چې په قامي تحريک کښې په

سنجیده او پرامنه بنيادونو مبارزه وکړي او ځان د نړۍ په اکاډميک چاپېريال کښې سيال وگرځوي.

د پښتنو د ملي مشر اسفنديار ولي خان په قول "مونږ د خپلو بچو دپاره خودکش بمبار جېکټ نه بلکې قلم، کتاب او د سکول يونيفارم غواړو".

هم دا د باچا خان فکر دے او هم دا د پښتنو د خلاصون يواځينۍ لار ده. تجزيې ډېرې وشوې مگر ټولې ناکامه او بدنامه شوې، څوک خپلو مذهبي تشریحاتو وخورل، څوک د حالاتو ناکردو بې لارې او بې گودره کرل او څوک په سياسي تربروگلوۍ کښې د پښتنو د قاتل په سيوري کېناستل. يواځې د باچا خان کور دے چې د لروبر افغان سترگې په هر وخت کښې وراوړي او هم دا د پښتنو اسره او سهاره ده.

نن که د امن او سلامتۍ ارمان ته څوک د عمل جامې اغوستول غواړي نو د باچا خان سياسي مکتب ته به پاملرنه کوي. نن هم په دې سيمه کښې دا يواځينۍ مکتب دے چې د ټولو محکومو او امن دوستو انسانانو بالعموم او د لروبر افغان

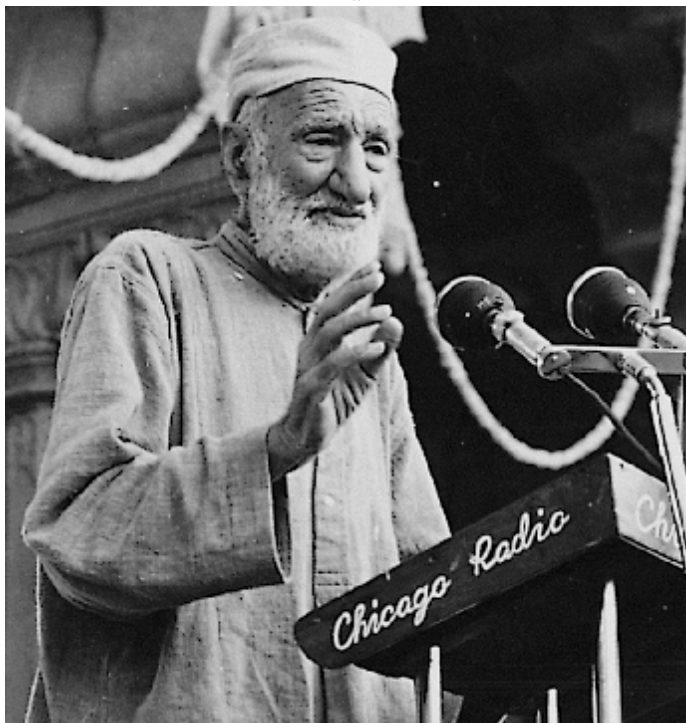
ضرور پوهېږي چې د پښتنو د مذهبي حساسيت پسندی نه په هر ډول حالاتو کښې گټه پورته کېدے

شي. دا بيا بېله مسئله ده چې د دنيا د دې سوچ په نتيجه کښې هر څه گډوډ کړے شول او اخر کار دا حقيقت ومنلے شو چې افغانستان د آسيا

زړه نه بلکې د دنيا زړه دے که دا نا آرامه وي نو په ټوله دنيا کښې امن نه شي راتلے خو د دې باوجود د سرمايې د مسلک بناغلي تر خپلو اهدافو پورې په هر صورت ځان رسول غواړي. په دې حالاتو کښې نن هم وخت شته چې پښتانه فېصله وکړي چې هغوي په دې اقتصادي اور کښې ځان د خشاک په توگه استعمالوي او که د قامي بقاء دپاره د يوې پر امنه سياسي سترېتيجۍ او د باچا خان د عدم تشدد د فسفې مرسته او ملگرتيا کوي؟

"پښتون طالب دے او طالب پښتون دے" د دې خبرې جرړې او موخې په خپل ځائے، سوال دا پېدا کېږي چې د دې سازش په رد عمل او ځواب کښې په نړېواله کچه د پښتنو دانشورانو کنټريبيوشن څه دے؟ د دنيا په سترگو کښې د يو قام په حواله هغه وخت يو ښکلے امېج او يو ښه تاثر پېدا کېدے شي چې په خپله په دې قام کښې د دې امېج او تاثر گنجائش موجود وي. دا يو حتمی امر دے که زه د چا "غل" په کور کښې ساتم نو زما پېژندگلو به د خلقو په نظر کښې د يو "غل" وي.

کښې د انسان د دائمي امن راز پټ دے. د موجوده نړۍ د جنگ پسندو خلاف به د باچا خان د عدم تشدد تر بهرغ لاندې رد عمل ښکاره کول وي، پرته د دې نه بله لار په نظر نه راځي.

پښتانه به د دې تور دور نه د ځان را اېستلو دپاره عدم تشدد د يو مثبت رجحان په توگه قبلوي او هم دا به د ځان نجات دهنده گڼي. اوس وخت د دې دے چې باچا خان وپېژندل شي او نور روایتي تبليغي انداز ته د پائے ټکے کېښودل شي. د عدم تشدد روح ته کوزېدل پکار دي او د پښتنو د روانو حالاتو په تناظر کېښې د دې نوې څېړنه او شننه پکار ده، د قامي تحریک دانشورانو ته بويه چې باچا خان پېژندنه د يوې فکري، سياسي او علمي موضوع په توگه تر ژور نظر لاندې ونيسي او د نوو رجحاناتو په تناظر کېښې د باچا خان په حقله نوي مواد د دنيا مخې ته راوړي. په دې حواله د بحث او

بالخصوص د توجه مرکز دے. دا حقيقت به نورد منلو وي چې د پښتنو په کلتور کېښې د مترقي نېشنلزم رېښې چې هر څومره زوړ تاريخ لري خو دا تاريخ چې د شلمې پېړۍ او بيا د يووېشتمې پېړۍ تر درشل پورې رارسي نو په ټول لرو بر افغان کېښې د باچا خان سياسي مکتب هغه يواځينې پلېټ فارم گرځي چې افغانان ټي خپل گڼي، هغوي ورسره رشته پالي او د ټول پښتون او يو مرکز د حصول سنگر ټي گڼي.

د باچا خان تحریک د محکوم انسان د خپلواکۍ، د يوې غېر طبقاتي او پرامنه ټولني د قيام تحریک دے. دا په جمهوري، لبرل او سيکولرو بنيادونو ولاړ دے، دا د انسان د عظمت، وقار او حق دفاع کوي او د يو غېر طبقاتي نظام د قيام دپاره مبارزه کوي.

د باچا خان تحریک دا دنيا د ذاتي هوس او ذاتي ملکیت په جنگونو کېښې په وينو سره نه غواړي بلکې دا دنيا د انسانانو دپاره يو پرامنه کور جوړول غواړي چې ټول انسانان په کېښې بغير د کوم نسلي، لساني، جغرافيايي او ملکي تعصب نه ژوند وکړي. داسې دنيا چې انسان په کېښې خپل ټول فطري صلاحیتونه په کار راوړي او سائنس، سياست او فلسفه د ژوند د ترقۍ او ارتقاء اسباب وگرځي.

نن چې هر طرفته په اسمان کېښې د جنگونو ورپېځې خوړې دي، يو سر سپورے نه لري او لارې گودرې په بمونو ډکې دي، د باچا خان د فکر د سياسي او سائنسي څېړنې ضرورت زښت احساسېږي. د باچا خان د عدم تشدد په فلسفه

مڪالمې يو رجحان پيدا ڪول پڪار دي. د پښتو پرنٽ او اليڪٽرانڪ مېڊيا بايد په دې حقله خپل مثبت ڪردار ادا ڪړي. هم دا د امن د پروسس بنيادي محرڪات دي او هم دا د باچا خان تاريخي حق او د پښتنو تر ټولو لوئو ضرورت دے.

نن د باچا خان بابا د يوويشتم تلين په مهال هر پښتون ته دا عزم ڪول پڪار دے چې:

د باچا خان بابا په فڪر او پښتو مې قسم چې لوئو خيبر ته به گلونه د بيد پا راوړمه

د خپل ننګيال شهيد په پاڪو وينو سرو مې قسم چې سره جنډی به په دې لار د ارتقاء راوړمه